

MANIFESTO

Pola pesca, o marisqueo, a acuicultura e a cadea mar-industria europeas

As organizacións públicas e privadas asinantes, de cara ao futuro informe da Comisión sobre a aplicación da Política Pesqueira Común (PPC) da Unión Europea en 2023, e ante a anunciada intención da Comisión de non propoñer ningunha mellora nesta política, desexan manifestar o seguinte:

A pesca, a pesca artesanal en particular, o marisqueo, a acuicultura mariña e toda a cadea mar-industria constitúen unha fonte fundamental de alimento de recoñecido valor nutritivo, que contribúen á soberanía e seguridade alimentaria europea xunto coa agricultura e a gandería. Debe mencionarse tamén a acuicultura, unha actividade sostible, con gran capacidade de xeración de proteína mariña e de incuestionable relevancia en Europa.

Ademais, a proteína de orixe mariña, de acordo coa máis recente evidencia científica, ten de media unha pegada de carbono máis reducida que a da maioría de sistemas de produción de alimento, e o seu impacto sobre a biodiversidade é tamén xeralmente menor que outras actividades de produción de alimentos en terra. Por iso estamos convencidos de que os produtos mariños están chamados a xogar un papel crave na soberanía e seguridade alimentaria europea e mundial no contexto do cambio climático.

Aínda que o peso económico desta actividade pode parecer reducido no conxunto da economía da UE, é fundamental nas rexións costeiras europeas, principalmente rurais e eminentemente periféricas, onde constitúe un elemento imprescindible na xeración de riqueza e emprego, e por conseguinte na fixación das poboacións no seu territorio. Por todo iso vemos con crecente preocupación como a actividade pesqueira está a ser progresivamente acantoadada en beneficio doutros obxectivos como o desenvolvemento enerxético e, en particular, polos relacionados coa conservación do medio ambiente. Aínda que os actores da cadea pesqueira teñen defendido e defenderán sempre ambas cuestións -non en balde na conservación dos hábitats mariños e dos recursos pesqueiros xóganse o seu medio de vida- tamén defenden e reivindicán a protección dunha actividade que non pode ser sinalada como parte do problema senón da solución.

A PPC foi modificada tres veces na súa historia, e en cada unha destas reformas introducíronse importantes melloras, sempre propostas e lideradas pola propia Comisión. Estamos convencidos de que debemos manter sempre a nosa ambición de lograr unha PPC aínda máis efectiva, así como adaptada aos novos retos. Iso supón plantexarse, de maneira clara e transparente, se a actual PPC, tal como quedou redeseñada en 2013, está a cumprir eficazmente os seus obxectivos. E se non é así, consideramos vital avaliar se as carencias da política actual son debidas a falta de aplicación ou á necesidade de mellorar o seu deseño e os seus instrumentos. Sabemos, por exemplo, que a prohibición de descartar non se está cumprindo de maneira efectiva, e iso non se debe a falla de vontade de cumprila, senón a que as súas condicións

específicas están mal adaptadas ao mundo real. Tamén sabemos que os mozos europeos xa non queren traballar na pesca, o que está a producir un grave problema de falla de substitución xeracional nas nosas frotas. A efectos dunha mellor conciliación, son necesarias medidas de mellora na habitabilidade dos buques de pesca. Esiximos que estas cuestións, entre outras, sexan obxecto dunha avaliación profunda sobre as súas causas e as súas posibles solucións no marco da PPC. Porque a nós si nos importa a pesca, e non nos conformamos con mirar para outro lado ante os seus problemas.

Igualmente necesitamos avaliar se a actual PPC está plenamente preparada para responder aos novos retos que lle afectan, como as consecuencias do Brexit e, sobre todo, do impacto do cambio climático e o Pacto Verde europeo. Todos queremos unhas frotas pesqueiras neutras en carbono antes de 2050 e, ademais, unhas frotas de alta seguridade e confort a bordo, capaces de aproveitar capturas non desexadas e de reciclar os seus residuos, así como de atraer aos mozos ao sector. Pensamos por iso que a PPC debería revisar se a súa política estrutural e a súa política de frota nos proporciona hoxe os instrumentos necesarios para construír unha futura frota pesqueira que responda a esas ambicións, que sen dúbida todos compartimos. A industria da pesca quere ser e seguir sendo o que hoxe é: parte da solución ao cambio climático, non parte do problema. Pero para iso necesita os instrumentos adecuados, e a Comisión ten a obriga de revisar, sen medo e sen tabús, se os instrumentos actuais son os máis apropiados e efectivos para lograr eses obxectivos.

Tamén estimamos vital a discusión sobre os límites entre a política pesqueira e a ambiental. Ambas deben ser aliñadas, sen que unha prevaleza sobre a outra. Con todo, preocupáanos observar como a política ambiental vai aos poucos impoñéndose á pesqueira. O caso recente da proposta de establecer 94 áreas sensibles na fachada atlántica mediante un proceso xurídico-administrativo, no que a industria pesqueira apenas foi consultada, constitúe un exemplo do que non se debe facer. Por suposto, estamos de acordo no obxectivo de preservar os nosos ecosistemas. Ninguén desexa máis un medio mariño san e produtivo que o sector que depende dos seus recursos. Pero a conservación do ambiente mariño non se pode facer en detrimento da produción sostible da mellor proteína do mundo, da que ademais somos altamente deficitarios. Manifestamos que a conservación ambiental e a política pesqueira deben ir da man, buscando puntos de encontro entre os diferentes actores, pero tendo sempre en conta os lexítimos intereses do conxunto do sector pesqueiro dentro dos obxectivos da PPC. Ademais, débese ter en conta a opinión de todas as organizacións sociais e cívicas que poidan ter algún interese na materia, pero sempre tendo en conta o seu peso e a súa representación para a toma de decisións.

Queremos lembrar, igualmente, que a trágica invasión de Ucraína está a poñer de manifesto a importancia crucial que ten para Europa a súa autonomía alimentaria. E que esta constitúe un obxectivo esencial da Unión, xa desde 1958. Queremos, por iso, que a PPC constitúa con claridade un instrumento eficiente para asegurar a subministración sostible, suficiente e competitivo de produtos mariños para os consumidores europeos, verdadeiro obxectivo básico do

Artigo 39 do Tratado. A Comisión, como gardiá do Tratado, ten a obriga inescusable de traballar para lograr eses obxectivos, e non para outros obxectivos alternativos propostos por partes interesadas sen lexitimidade democrática e cunha base societaria inconcreta. Por último, non hai que esquecer que a pesca é unha das 5 únicas competencias exclusivas da UE e que, por iso, é unha área na que a UE non pode permitirse o luxo de fallar e decepcionar ás rexións pesqueiras europeas.

Esiximos que a Comisión europea continúe defendendo ao conxunto do seu sector pesqueiro contra quen quere acantoala con intereses pouco transparentes, e que manteña sempre a ambición de mellorar a política pesqueira e de facela máis eficiente na consecución dos seus obxectivos. Non queremos menos ambición na política pesqueira nin na ambiental. Pero si queremos instrumentos eficientes e aplicables no mundo real, así como unha verdadeira cohabitación pacífica entre ambas as políticas. Esiximos, en definitiva, que se cumpran os obxectivos do Artigo 39 do Tratado.

Finalmente, os asinantes deste manifesto convidamos a todas aquelas organizacións públicas ou privadas que cren na importancia crucial da produción sostible e eficiente de proteína de orixe mariña, a que se sumen como asinantes a este manifesto.